

Szerkesztőségi iroda:

Rimaszombat, Deák Ferencz-u
12. sz. Ide intézendő a lap szel-
lemi részét érdeklő minden köz-
lemény és levelezés.

Bérmertlen levelek nem fo-
gadtnak el.
Kéziratok nem adatnak vissza.

Előfizetési díj:

Egész évre . . . . . 4 frt.
Fél évre . . . . . 2 frt.
Negyedévre . . . . . 1 frt.
Egyes szám ára 10 kr.

GÖMÖR-KISHONT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN HÉT VASÁRNAPJÁN.

Kiadó-hivatal:

R-szombat, Losonezi-utca 24.
sz. **Rábely Miklós** könyvnyom-
dájában. — Ide intézendők a
kiadóhivatalt illető előfizetési
pénz-, hirdetmény-, nyilttér- és
felszámolások.

Hirdetési díj:

Egy négyhasábos pótisor tér-
fogata . . . . . 5 kr.
Bélyegdíj: minden beiktatás
után . . . . . 30 kr.

Nyilttér:

Egy sor . . . . . 20 kr.

Előfizetéseket elfogad: A „Gömör-Kishont“ kiadóhivatala Rimaszombat Losonezi-utca 24. szám, nem különben minden hazai pósthivatal. Az előfizetési pénzek legezélszerűben posta-utalvány uján eszközölhetők. — **Hirdetéseket** csak a kiadóhivatal vesz fel.

Márczius 15-ike

Hazánk és Ausztria között 1867-ben kötött szerződés nemcsak azért fontos, hogy a magyar nemzet és az uralkodóház között 19 évig tartó ellentéteket, ugyszólván surlódásokat kiegyenlített, — nemcsak mert a 48-iki belga mintára készült alkotmányt visszaállította s e téren az állami fejlődésnek oly tág tért nyitott, hogy annak alapján bizton tekinthetünk egy újabb ezredév elé, hanem a kiegyezési törvény azért is nevezetes, mert sok oly intézménynek lett szülőanyjává, melyek társadalmi fejlődésünknek a szerződés előtt indító okai, a szerződés után pedig előmozdítóival valának.

Létrehozta különösen a nemzetnek magasabb művelődési színvonalra emelését célzó közoktatási törvényt, mely nemzeti létérdekekhez legközelebb áll, — mert e törvény értelmében hazánk minden lakosának bizonyos fokig önmagát művelnie kell.

Ma már büszkék vagyunk rá, és kérkedünk azzal, hogy szabad nép vagyunk s én nem mondom, hogy lelkünk e nemes érzése jogtalanul ütött tanyát kebelünkben. De a szabadság műveltség nélkül holt kincs, melynek hasznát nem vehetjük, s mindaddig, míg nemzetünk apraja-nagyja nem emelkedik fel arra az értelmi színvonalra, melyen szabadság jogát megérthesse s azt okosan használni tudja: nem mondhatjuk, hogy megérdemli a szabadságot.

Hála istennek, nemzetünk fokonként emelkedik azon színvonalra, melyen szabadságát megérteni s okosan használni tudja. Az ország sorsát oly egyének intézik, kik belátták azt, hogy az ezer év alatt kivívott jogokat csak úgy biztosíthatjuk magunknak, ha azokra műveltségi szempontból is érdemesek leszünk s megteremték a közoktatási törvényt, mely a lefolyt 22 év alatt megtermé a maga gyümölcseit; hogy csak egy példát hozzak fel erre nézve: régebben, ha az ország sorsát intéző körökben felmerült valamely a haza javát előmozdító eszme, különböző kortesfogásokra volt szükség, hogy azt népszerűsítsék; századokon át a véres kardot hordozták szét az országban, majd a verbunkosok kötéllel fogdos-

ták a katonákat s a legutóbbi forradalom alkalmával is a lelkek mélyéig ható szónoklatokkal gyűjtötték össze a szükséges védelmet városról-városra keresvén föl az intelligensebb elemeket, melyeket elsősorban kellett megnyerni. Ma már a közfoglalomnak átadott eszmék a nemzet kebeléből önként sugárzanak szét s Kárpátoktól Adriáig nincs oly elhagyott szöglet, mely legalább annyi intelligenciával ne díszkedhetnék a mennyi a közműveltség első alapjául tekinthető. A 22 év óta fejlődő új Magyarország ez időszak megkettőzése után — föltéve, hogy a megkezdett utról nem fog letérni — lakóinak minden rétegében egy bizonyos fokig literatus ország lesz. Ez a legohajtottabb állapot, melyre minden nemes érzésű egyén törekszik. Mert hogy még csak a kezdetén vagyunk fényesen bizonyítja azon körülmény, hogy e mai napot, mely történelmünk két legmagasabb eszméjének: a szabadságnak és függetlenségnek nevenapja, még a fősgyökeres magyarság sem méltányolja oly mértékben, a minőben megérdemlené. A francia nemzet, e csodálatos műveltségű nép, mely valahányszor egy eszme megtestesítéseért küzd, nem válogat az erény és erkölstelenség utai közt, hanem arra lép, melyen ezéjét hamarabb eléri, nemcsak szabadságra törekvő küzdelmeiben lehet példányképzünk, hanem eszméinek védelmezésében is; lelkesedése évről-évre fokozódik, smidőn más nemzetek még csak egykor kivivandó szabadságról álmodoznak, soha nem látott fényvel készül megülni szabadságának 100-ik évfordulóját!

Mennyivel nagyobb joggal ünnepelehetünk mi, kik nem csak szabadságunk, hanem függetlenségünkért is emberfeletti áldozatokat hoztunk, még pedig kizárólag az erény és jog útján!

Nem volna szabad hazánkban egyetlen magyar városnak, egyetlen községnek sem létezni, melyben e napon nem ünnepelenek. — De hogy mégis vannak városok, melyek a környezetükben fekvő községeknek nem mutatnak jó példát, e körülmény bizonyítja azt, hogy még az örökéletű eszmék sem nyertek nemzetünk minden rétegében általános polgárjogot, — vagy ha igen: akkor sajnosan kell kijelentelnünk, hogy lelkük függetlenség iránti érzékét elnyomta a szolgáskák, a hatalmasok fényében való sűtkérezés érzete.

E sajnós állapot megszüntetésére az említett közoktatási törvény tág teret nyit. Elrendeli, hogy a tanulókat szívet, lelkét nemesítő, eszét és jellemét fejlesztő tudományok taníttassanak, és ennek roppant sulya van a jövő társadalom alkotói a kivívott szabadság leendő oszlopaira nézve. Hogy a rimaszombati egyesült prot. főgymnasium tanári kara nemcsak száraz tudósokat, hanem a szó legnemesebb értelmében embereket, különösen pedig hazafiakat igyekszik nevelni bizonyítja azon körülmény, hogy ott, a hol az illető törvények keretén belül hazafias érzelme nyilvánításáról van szó: a kebelén növekedő ifjúsággal együtt először igyekszik megjeleníteni.

A nemzeti ünnep Rimaszombatban.

Márczius 15-ike évről-évre nagyobb jelentőségű nemzeti ünnepé kezd válni hazánkban; mentől mélyebben nyulik be e nap történelmünk multjába, annál világosabban bontakozik ki az eszme, mely azt ünnepé szentelte. Idő kell mindenre, hogy megérjék, a nagy férfiakkal szemben kortársaik optikai csalódásnak vannak kitéve s csak akkor ismerik föl valódi nagyságukat, ha szereplésük már csak a mult hagyományai közé tartozik, ha jellemük minden emberi gyarlóságtól megtisztulva, a mult ködén át, mint fénylő oszlop világít a jövőbe. Így vagyunk a márcziusi eseményekkel is. Az ország jó formán mindenütt esendes volt, csak Pozsonyban a diétán és Pesten a tanuló ifjúság Mekkájában lehetett nagyobb mozgalmat észlelni, midőn szabadságra törekvő küzdelmeink legnagyobb alakjainak ajkairól a megújított s teljesen modern alkotmányosság szent igéi elhangzottak. A szavak gyűjtő varázsa fellobbantá a hazafias érzelmű tanuló ifjúságot, — gyűlést rögtönöztek, meghódították a főváros lakóinak szívet s ez óriási hatalom segítségével felszabadították a sajtót nyúgei alól, utat nyitottak a szabadon röpködő gondolatnak s nyílt kifejezést adtak annak, hogy „mit kíván a magyar nemzet“ melynek meghallgatásától a bécsi udvar századokig elzárkózott. E rövid szavakba foglalt tényekhez hozzá téve a lelkesedésnek száz meg százféle alakban való nyilvánulását, — ez volt a negyven év előtti márczius 15-ikének története. Mind az a mi utána következett

T Á R C Z A.

1889. márczius 15.

Fel, fel! magasra azt a zászlót,
A három színt, szellővel jűtszót,
Riugassa lágy szél, fuvalom!
Ébredjen e zászló nyomában
Győzelmi dal szét e hazában.
Zendüljön itt völgy és halom! —

Öltsön szárnyat lelkünk magára!
Emeljen az emlék, a hála
Mivel szívünk keblünk tele,
Valókn mi át átrezgi, hatja,
A lény, diésőség gondolatja,
Emeljen az egek fele. —

Repülj, repülj a menybe, lelkünk!
Vidd hő imánk, s mit érte nyertünk
Szívünkbe hoz uj ihletet,
Hogy e zászlónál leborulva,
Lélekbe' szívbe' megújulva
Ünnepeljük ez ünnepet.

Szívünk lelkünk betelve fényvel,
Ünnepeljünk hittel, reményvel
Míg vissza száll tekintetünk
A mult ködébe ihletetlen,
Örökre elfeledhetetlen
Legyen az az emlék nekünk. —

Örökre a félisteneknek
Csatája, hol a hősök születek
Kardot emelt a hősi kar.
Pír gyúlt ki száz, ezernyi arcon.
Riadva kelt száz — ezer ajkon.
Hozsánna és „talpra magyar.“

Nagy idő volt az, századokra
Hintett, sok százados romokra
Világot a hit esillaga.
A szabadság napja, felettünk,
Nem nem szabad azt elfelednünk
Egy pereze bár, soha, soha. —

Üdv, üdv neked világszabadság
Nagy napja! szent örök igazság
Nemtője ki évezreden
Voltál vezérünk! óva vedve
Nyugodjék egy új ezred évre
Erős karod, e nemzetet!

Borsody Béla.

Egy kis történelmi adat a losonezi csatához.

— Irta: Soós Béla. —

Magyarország éjszaki vidékén, a hol egy-egy emelkedő halom kies völgy ölebe nyújtja karjait, a hol a fokonként emelkedő földhátak mögöl mindig magasabb hegyek emelkednek ki, fekszik egy hegyekkel koszorúzott, a multnak vibarteljes napjaiban megtört város: Losonez.

Keletkezésétől fogva mindig nehéz helyzettel szíj-totta a végzet, mint a háborgó tengeren uszkáló hajót ide oda vetette a vad szétvész ereje. Nem esoda tehát, hogy a 48-iki év hullámai Losonezon is, vagy talán még inkább megrendítőtegg töltötte be a honpolgárok kebelét. Mintha előre sejtette volna a nagy vész, melyel hamar derült egét a szabadságharez ismét sújtani fogja; nem rohant ifjai vad szenvedéllyel a forradalmi eszmék láng tengerébe, hanem higgadt megfontolással, helyes tapintattal lelkesedett a szent ügyért, tették magokéva a nemzet fájdalmát. S midőn egy szebb jövőbe vetett bizalommal hódoltan a császári párt törvényeinek, nem hit-

ték volna, hogy békés nyugalmokban megzavarva, a vég-elpusztulás fenyegeti sokat szenvedett városukat.

Mint modám, Losonez kezdetben nem uszott az árral, tiszteletben tartotta a törvényt s béke honolt századok viharait nyűgő falai közt. Midőn február 15-én Parrott eszászári tábornok dandárja jött Losonezra, a lakosság zugolódás nélkül látta el őket élelemmel s febr. 27-én ki is tüzték a eszászári lobogót. Mint egy kőszirt állott Nógrád rendületlenül a kormány mellett, holott a szomszéd megyékben, többek közt Gömörben is a guerilla csapatok cirkáltak. Ezek átsaptak nemsokára Losonezra is, és márczius 15-én este a toronyból levették a eszászári zászlót, s a lakosságot a Szabadság, Egyenlőség, Testvériség eszméivel buzdították, lelkesítették.

Most bekövetkezett Losonezra a nehéz helyzet Hü akart maradni adott szavához, a eszászáriakhoz, de másrészt ereiben pezsgett a magyar vér, lelkesedvén a szabadságért. Itt volt a válságos helyzet, mely Losonezra ez időtől fogva a veszély örvényébe juttatta. Mindazáltal megmaradt a eszászáriak mellett, s Budára katonaságért folyamodott, csakugyan márczius 24-én d. e. 10 óra tájban Zaitsek alezredes, majd egy órával később Besztercebányáról Almásy ezredes vezetésében alatt mintegy 400 gyalog és 160 dzsidas zene kíséretében vonult be a városba.

Míg ezek diadallal s örömjajjal vonulnak be Losonezra, — városunk, Rimaszombat lelkes polgárainak egészen más sereg közeledése hozza meg az örömhirt: „Jönnek a honvédek!“ Még inkább felserkenté s tette batoritá ez polgártársainkat. Minden polgár kebele égett a vágytól: „ott essem el én, a harc mezéjen.“ De az ifjabbknak, a csatára talán még gyengébb fiataloknak sem hagyá érintetlenül szívet az örömhír. Nem volt szép szó, sem parancs, sem Prometheusi láncz, mely köve tartotta volna őket. Megfogamzott az eszme: „gyerünk a honvédek elé.“ Siettek is üdvözölni a hőöket, de már a lelkesedő kis csapat Jánosnál kifáradt s ott várakozott reájuk. Azonban két ifjuban a kíváncsiság legyőzte a fá-

az országgyűlésen elmondott fényes beszédek, a nemzet akarátának tettekben való nyilvánulása, a katonai töborzás, az első honfi vér kiömlése, a forradalom epigramm-szerű befejezése Aradon és a pesti „új épületben“ egytől-egyig mind e napnak függelékai. A rakóvetkező szomorú időszak tovább egy évtizednél e nap megünneplését árulásnak bélyegző; a gondolatok szabad nyilvánítását még súlyosabb láncok béníták, s a honfiu kebel csak elrejtve gondolhatott vissza arra a lélekemelő pilanatra, midőn kívánságát rövid 12 pontban összefoglalva a sajtó szabadság fénylő glóriájai alatt a világ elé tárhatta. A második évtized alatt derengő hajnal piralásán, melynek ébresztő kürtjét a sadovai és königrázi vesztett esztákban hallotta meg nemzetünk, a magasztos eszmét képviselő nagy nap emléke kezdett előtérbe lépni. Arra azonban, hogy márczius 15-ike a magyar szabadság nemzeti ünneppé avatassék, meg egy harmadik és negyedik évtizednek is be kellett következnie, melynek lefolyása alatt nem egyszer fojtotta el az ünneplési vágy nemes lángját az uralkodó ház iránti loyális. A kiegyezés alkalmával kimondotta a nemzet, hogy fátyolt borít a multakra, de bizonyára oda értette azt is, hogy a fátyol leple alá csak azokat rejti el, kik a szabadságharc elnyomásának intézői, a nemzet és uralkodóház közötti meghasonlás közvetlen tényezői valának; e tényezők mentől előbbre hatol nemzetünk a politikai élet nyílt tengerén, csak történelmi alakokká válnak; a loyális érzete ez által naponként indokolatlanná válik s s már nem messze van az az idő, melyben nemzetünk az évről-évre bekövetkező márczius 15-ikét lelkének teljes hajlandóságával minden utógondolat nélkül megünneplheti.

Fényes tanubizonyságát adta városunk hazafias érzelmeinek akkor midőn a mai napon három különböző helyen ünneplott. A lefolyt ünnepélyekről következő tudósításaink vannak:

A főgymnasium ünnepe.

Délután 3 órakor a főgymnasium ifjusága a tanári karral együtt nemzeti lobogók alatt vonult föl a megyeház nagy termébe, mely már ekkor telve volt előkelő közönséggel, nagy számban lévén különösen a minden szépért és nemesért lelkesedni tudó hölgyközönség. A főgymnasiumi éneknek „Oh nemzetek nagy Istene“ kezdésű hazafias főhása után, a körülményeinél fogva távol levő önképzőköri elnök helyett dr. Veres Samu tanár tartott alkalomszerű megnyitó beszédet. Az ünnepély a műsor pontjai szerint folyt le; a főgymnasium jelesebb szavalói: Demeter István, Csapó János, Hrecska László, Juhász László a multkor előadásról már előnyösen ismert ifjak, hazafias költeményekkel lelkesíték a közönséget. Szabó László és Kishonthy Akos saját szerzeményű költeményeket olvasták fel. Korányi György a magyar forradalom Tyrtaeusáról Sárossy Gyuláról emlékezett meg. Soós Béla felolvasását lapunk mai tárczájában közöljük. Kratochvíla Vendel a lengyeleknek szabadságharcunkban való részvételéről olvasott föl igen érdekes adatokat. Legkiemelkedőbb pontja volt az ünnepélynek: Sárkány Imre tanárnak „Párhuzamos vonások a magyar és a nagy francia forradalomban“ című tanulmánya, melyben a világra szóló két nevezetes történelmi mozzanat főbb vonásait összevetvén, megállapítja, hogy a magyar forradalom ugyanazon eszméket tüzte zászlóira, melyeket a száz év előtti francia revolutio: a szabadságot, egyenlőséget és testvériséget. Végül az énekkar a „Girondiak borbál“-t, majd a Kossuth nótáját énekelte el a határtalan lelkesedés hangján, melynek elhangzása után az ifjuság és közönség emelkedett hangulatban szétoszlott.

A kaszinóban.

A kibocsátott akirási iv szerint 120-an jelentek meg a helybeli kaszinónak a nemzeti ünnep alkalmából ren-

dezett közvacsoráján, mely a nagy naphoz méltó lelkesedéssel folyt le. A roppant hosszú terem minden oldalán terített asztalok voltak, úgy, hogy a zenészek csak az ajtóban foglalhattak helyet. Városunk egész intelligenciája, közigazgatási és állami hivatalnokok, polgárok, dalárok, mondhatni teljes számban jelentek meg s már e nagy szám is biztosítani látszott a kaszinó ünnepélyének erkölcsi sikerét.

Az első felköszöntőt Török János, a kaszinó elnöke mondotta. Élénk színekkel, a tiszta hazafiság meggyőző hangján esetenélvén, a nagy nemzeti ünnep jelentőségét s a szabadságot annyit szenvedett hazáért írté poharát. Szavait lelkesült éljenzés követte, melynek néhány pillanatig tartó frenetikus zaja után a dalárda énekelte Egressy Béni „Szózatát“ oly sikerülten, hogy a dalárda virágzó korszakának is becsületére vált volna. A közönség lelkesülésének hullámai magasra csapkodtak az örök életű nemzeti dal elhangzása után, melyet az általános óhaj követett, hogy az oly szép multal dicsekvő dalárda jövőre is virágozzék és hozzon dicsőséget városunkra ezután is! A márcziusi események legdicsőbb alakját szabadság hazánkunk most is élő nagy vértanuját Kossuth Lajos-t, Baksay István köszöntötte fel. Megszoktuk azt, hogy városunknak e kiváló polgára, főgymnasiumunk jeles tanára, ajkairól köztetsésben részesülő igéket hallunk, de e felköszöntőjénél sikerültebb beszédet még tőle is ritkán hallottunk. A hazafiai lelkesedés e beszéd végeztével érte el tetőpontját s míg az örök időkre hallhatatlan hazafit éltették az osztatlan tetszés és szeretet melegéből kijutott a szónoknak is. kit a nagyszámú vendégközörső beszéde végeztével őszinte tiszteletével elhalmozott. — Lőrinczy György tőle megszokott ékes stílusban a magyar haza jövődől oszlopait nevelő tanári és tanítói kart éltette, beszéde tabló hasznalattal, a szóbeli beszéd összes költői képeivel ékeskedett s általános hatást keltett. — Rárossy Gyula ügyvéd a szabadság, egyenlőség és testvériség érvényesülését a kaszinóban, — Peresz Samu a jogegyenlőség elvénél fogva a polgárságot. — Madarász Samu pedig az ünnepélyen jelenlevő 48 as honvédek (Fábr János, Abonyi Pál, Abonyi János, Ecsényi Ferencz, Kalla Mihály) éltette.

Éjtel felé a lelkesedés a jókedv árába csapott át s a társaságnak legnagyobb része reggel feléig maradt együtt a legvidámabb hangulatban, éltetvén a hazát, megemlékezve a mostani politikai konstellációkról is.

A polgári körben.

A polgári olvasókör is közvacsorával ülte meg a nemzeti ünnepet, melyen hasonlóképen számosan jelentek meg a kör tagjai közül. A hazafias lelkesedés itt sem hagyott fönn semmi kívánni valót. Felköszöntőket mondtak Szabó János a kör elnöke (Kossuth Lajosra). Konyha Géza, Mihályi Lajos. A társaság a késő éjjeli órákban is együtt maradt, számosan látogatják meg a kör mulatságát éjfel felé a kaszinó vendégei is.

Eként ünneplott városunk a szabadság nevenapját. Vajha a nagy nap jelentősége évről-évre emelkednék minden független gondolkozása magyar polgár lelkében!

Valasztás előtt.

Rozsnyó, 1889. márczius 14.

Polgármesterünk meghalt, polgármesteri választás előtt állunk. Miután velünk együtt igen soknak kedves városunk érdeke szívünkön fekszik, nem resteljük kimondani őszintén, hogy mindjárt a katasztrófa bekövetkezése után tudakoztunk itt-ott, vajjon ki felé hajlik a bizodalom? kinek lehet a legtöbb kilátása a polgármesteri állás betöltésére? azt a feleletet kaptuk itt is, ott is: hogy erre még gondolni sem lehet. Ma már, midőn ezen sorokat írjuk, úgy vagyunk értesülve, hogy az új polgármesteri kandidans meg van, sőt hogy már a városi magisztrátus e tárgyban feliratot intézett a megyéhez. Ennek folytán ujesztendeig provisoriumunk lesz, és miután decemberben lesznek a képviselő választások, csak az új képviselő-testület választandó definitív polgármestert.

Mi természetesen, a nevekre keveset adunk, nekünk tökéletesen mindegy akár X. akár Y. fogja ezen tisztos és komoly állást betölteni, de azt ohajtjuk, azt el fogjuk várni minden körülmények között, hogy az új polgármester valóban a város feje legyen, munkálja egész lelke melegével — erejével szegény városunk ja-

a helyzetet és körülményeket, biztos léptekkel haladt előre. Ebéd után 1 óra körül 2 magyar huszár vágat be a városba, utánna nem sokára 31, s mihamar az egész várost betöltik lármával. Az örök már csak akkor vették észre, mikor már késő volt. A magyar huszarak felállítják 2 ágyujukat, megérkezik Benyiczky, s a magyarok és osztrákok közt utcai esata fejlődött ki. Az osztrákok hirtelen megtámadva, inkább csak védelmi állást foglaltak el, s mivel a magyar huszárokon több fele ruha volt, azt hitték, hogy azok nagy számmal lehetnek, s így megfutottak. 164 gyalogost, 8 uhlánust, 70 lovat fogtak el, azon kívül 9 szekeret, melyek a háboruba szükséges tárgyakkal voltak felszerelve: patika, kovacsütőhely stb. A kassza 27 ezer forintot tartalmazott, s ez mind ezüst pénz, hatosokból állott.

Ime így tudta meg Benyiczki, hol vannak a németek.

Szükségesnek láttam ezt felemlíteni, mert még maig is ismeretlen a történelem előtt, még most is rejtélyes dolog, miért suttotta az orosz oly nagy csapással Losonez városát. Talán amaz egy pár orosz tiszt meggyilkolása csak nem tette volna oly kegyetlenekké őket. Hiszen itt Rimaszombatban is megöltek egy orosz tisztet az oroszok fel is akarták gyujtani, de a város előjáróinak kérelmére megkegyelmezték városunknak. Losonezon színtén küldöttség igyekezett kiengesztelni az oroszokat, de hasztalan kérték őket, hasztalan tüzték ki a béke lobogóját, mind hiába való volt.

Az volt tehát ezen rettenetes gyűlöletnek az oka, hogy mikor Benyiczki megverte az osztrákokat, Losonez lelkes polgárai kivilágították a várost ezen feliratokkal:

„Benyiczki a rablók ellene
Rémült Losonez Védistene.“

Azt hitték, hogy magok a losoneziak is részt vettek a csatában, ők árulták el az osztrákokat. Ettől fogva gerjedtek az oroszok oly nagy haragra a loson-

vát, legyen mindnyájunknak barátja, őszinte támogatója, ne biztasson a holnappal és holnapután, hanem bírálja el peres-ügyes dogáinkat halasztás nélkül — és igazságon.

Városunk komoly és nehéz anyagi gondok között mozog, jövedelmi forrása ugyszólván majdnem semmi, erdejéből látott eddig valamit, de ma már attól tartunk, és pedig komolyan tartunk, hogy egy pár esztendő múlva ezen esekély jövedelmi forrás is bedugul. Mi, ezen okvetlenül bekövetkező bajért, nem teszünk felelőssé senkit, hanem e helyett felvetjük ezen kérdést: Vajjon nem történtek-e egyes tévedések az erdő vágatások körül? ha nem történtek, úgy mi habozás nélkül kimondjuk ítéletünket, hogy az erdőfelügyelőségek sulyt nem fektethetünk, nem fektethetünk pedig azért, mert szép és közgazdasági szempontból fontos hivatásunknak meg nem felelnek. Az erdő pusztításában a különbség csak az, hogy míg erdőfelügyelőségek nem voltak, pusztultak, hulltak az erdők állami felügyelet nélkül, ma pedig pusztulnak és halmak állami felügyelet mellett. Hová fogunk jutni ezen ösvényen haladva? Azt mi mindenki tudhatja, minden közelebbi definitio nélkül is.

Usak 30—35 esztendővel is ezelőtt, Rozsnyó oly erdőállományal rendelkezett, mely a szó szoros értelmében büszkeséggel töltötte el a szemlélő lelkét. Emlekszünk rá, hogy midőn gyermekkorunkban, a fürdő melletti Rákos-részt vágták, oly gyönyörű tölgyfák hulltak le, melyekhez hasonlókat ma már városunk erdőterületén sehol nem találunk. Akkor vágunk erős erdő hatalmas szálfakkal, ma vágunk erdőket szarufakkal, és 10—15 esztendő múlva majd vágunk — ha élünk — erdőt: babkarókkal. Ennek mulhatatlanul be kell következnie, ha ma már oda jutottunk, hogy egy harmincz esztendő alatt, egy és ugyanazon erdőterületet kivágnak kétszer. — Nem tudjuk, kiki hogyan gondolkozik az erdőnek fejlődési képességéről, de mi azt tudjuk, hogy harmincz esztendő alatt erdő nem, csak erdőcske fejlődhetik. Vagy nem ismerjük a természet törvényeit?

Az új polgármester halhatatlan érdemeket szerezend magának, ha az erdőügyet valahogy jobban rendezi.

Midőn még a törvény, a rendezett tanácsú városok polgármestereinek qualificatióját meg nem szabta, polgármester lehetett mindenki, ha a város osztatlan bizalmat birta, nem voltak a városok az esetleges választások előtt oly nagy fejtörésben mint most; rendszeren oly egyének választottak meg, akik népszerűek valának, nem bántották őket az anyagi gondok, arra a fizetésre rá sem szorultak, amit a várostól huztak. Voltak esetek, hogy ezen fizetést részben vagy egészben a városnak vissza ajándékozták. Hogy ne, hiszen ezen szép állásra való emelés a tisztelet és szeretet nyilvánulásaként jelentkezett.

Ezen idők azonban végkép eltűntek, a törvény azt mondja, hogy ha már valaki polgármester, annak nem elegendő a népszerűség, a függetlenséget biztosító vagy, jogvégeztséget is követel, hogy igazságot mondjon, igazságot gyakoroljon, vagyis más szóval: oly egyének, a kik jogot nem végeztek, polgármesteri hivatalba nem tölthetnek. Itt a törvény mit sem enged, ezt világosan megtudhatjuk a szepes iglóiak makaeskodásából, a kik, hogy kijátszák a törvényt, évekig huzták a provisoriumot a helyetteséggel, remélvén, hogy ezen idő alatt erőszakot vehetnek a törvényen, hanem hát hasztalan volt minden, az országgyűléshez intézett kérvényükre, melyben Igló városára nézve kivételes helyzetet kértek, azt a feleletet nyerték, hogy az országgyűlés egyes városok személyes indokokon alapuló kedvezéért a szentesített törvény megmásítását nem kezdeményezheti.

A polgármesteri állás szép, de csak akkor biztosíthatja az önmállóságot, függetlenséget, ha az állás viszonylagos javadalmazással van összekötve, mi midőn meghallottuk, hogy boldogult néhai polgármesterünknek csak 700. mond hétszáz forint fizetése volt, el sem akartuk hinni, hiszen ez oly összeg mely az állás fontosságához egyáltalában nem viszonyítható. Mi nem képzelünk ügyvédet, a ki, ha nem rendelkezik magánvagyonnal, hogy 700, esetleg 1000 forint kedvezéért felozlassa ügyvédi irodáját a polgármesteri állásért. Tudjuk, hogy mi ez az egy 1000 frt mai napság egy család fentartására, abból bizony misem jut sem ruhára, sem az állás magával hozta kiadások fedezésére semmi, még a mi szerencsénk ha a 365 napra elég kenyeret vehetünk arte.

Az egész szép állás bizonytalanságon alapszik,

radalmakat. S e két ifju egyike még jelenleg is élő, városunk egyik előkelő polgára Gasko János, s a másik néhai Sütő József. Nem fáradtak ok el, folytatták utjukat tovább s talán folytatják egész napestig, ha Pálfalán tul, a dcbrai parton meg nem látták veina a hazának ügyvivő bajnokait. S míg a képzelet szárnyain messze, talán a esaták sorai közé repülnek, eljött a pillanat, s a tarka öltözött magyar sereg előttük áll. Nem voltak ezek sokan, mindössze 800 gyalogost, 32 huszár és 2 hatfontos ágyu, de a tűz, a lelkesedés bátran szembeállítá őket az igen nagy számu ellenséggel is. Midőn Benyiczky adjutánsa meglátta a két fiut, oda vágat s Gasko Jánossal beszédbe ereszkedik:

— Messze van-e még Rimaszombat?

— Nem igen messze, — volt a felelet.

— Hát Losonez?

— Bizony az még egy stáció Szombattól.

Erre már maga Benyiczky is oda vágat s kérdezi:

— Vannak-e már Szombatan németek?

— Még nincsennek.

— Hol van hát? kiáltja haragosan.

— Hanem Balassa Gyarmatról jött a bátyám Gasko

Károly tegnap haza, s épen akkor ment oda negyven

uhánus.

Ekkor oda szól Benyiczki németül az adjutánsához, hogy vigyázzon, a két fiut meg ne tapossa a ló, s azzal utnak indult a lelkes kis csapat. Jánosiban, hol már az egész falut felizgatták a szombati ifjuk, virágkoszorúkkal üdvözölték őket a honfiak és leányok. Így marcz. 22 én városunkb érkezett. 23-an reggel 8 órakor indult el tőlünk Benyiczki. Az idő zord volt, sűrű hófuvatag töltte be a levegőt, úgy, hogy alig lehetett egy pár lépésre is látni. Azonban Losonezra is beérkezett ezalatt az osztrák katonaság s mivel el volt fáradva, kiki igyekezett az ut fáradalmát kipihenni. Az öröket is felállították, a város határán, de azok a nagy zivatar elől a szélső házakba vonultak. S így Benyiczki kipuhatolva

eziak ellen, s nem kellett nagy ok, elég volt ama 8 orosz tisztnek a guerillák által való meggyilkolása, s Losonezot nemesak kirabolták, a legborzasztóbb vandallimust vitték véghez, minőt csak a barbár századok mutathatnak fel, de hogy a csapás, a fájdalom annál nagyobb legyen, a kipusztult várost fel is gyujtották. „Vérfagyasztó látványok tüntek fel, az elaggott, s ügyefogyott emberek kezeiket tördelve vigasztalást és segélyt kerestek — a remült nők jajveszékése, s gyermekek sirása borzasztó hangvegyületben tört ki.“

Losonez tehát, mint hajdan Jeruzsálem, és sajátjagos, ugyanazon évnapon romba dőlt.

Nem kísértet meg e fatumszerű elpusztulás részletes leírását, a lakosság sanyaru helyzetét, mely vándormadarak módjára szeledt el az országban. Nem említem a számtalan kegyetlenséget, mellyel még ezután is illeték a lakosságot, hiszen a szív legfájdóbb hurjait pezdinté meg keblünkben, mely remület és borzadály fogná el szívünket.

Romba dőlt Losonez, de romjából újra felepuült. A lakosság lassan lassan visszatért, a sors ily sújtolása daczára sem vesztette el reményességét, bizott a jövőben, odaadó készséggel, szent lelkesedéssel buzgólkodott a város felvirágoztatásán.

Csak bátorságot, csak lelkesedést tanulhatunk a losoneziak magaviseletéből.

Mi is, ha majd szükség lesz, bizalommal menjünk a szerencsétlenség sötét éjszakái elé is, mert a számtalan igazság, a mindennapi tapasztalat meggyőzhet minket arról, hogy a derült eget gyakran sötét lepel borítja ugyan be, de azért nincs oly komor felleg, mely nem volna feloszlatható. Ezen boldogító öntudat támogatta és támogatja ma is a már-már esüggdő lelkeket, ez vigasztalta őseinket a multban, ez bátorítson, ez lelkesítsen minket is a jelenben és jövőben.

mert a népkégy, az hogy ma azt emeli fel, holnap ezt elhagyja és azt dédelgeti, hat esztendő alatt sok minden megváltozhatik.

Mi rosznyóiak, tekintve, hogy miután városunknak ugyszólván semmi jövedelme nincs, — a polgárság önmagában viseli majdnem az egész terhet, ebből folyólag nagy javadalmazást a polgármesternek nem nyújthatunk, tekintve továbbá a bizonytalanságot a mellyel az állás össze van kötve, mindnyájan örülhetünk annak, ha akad önzetlen ügyvéd, a ki mindezek dacára felosztatja ügyvédi irodáját és vállalkozik a város vezérletét elfogadni.

A Rimaszombatban, 1889. évi márczius hó 28-ik napján tartandó megyebizottsági közgyűlés tárgysorozata:

1. Alispáni jelentés a vármegye közigazgatási állapotáról.
2. Számvizsgáló bizottság jelentése a megyei házipénztár 1888-ik évi számadása megvizsgálásának eredményéről.
3. A számvizsgáló bizottság jelentése a bírságiális pénztár 1888-ik évi számadása megvizsgálásának eredményéről.
4. Számvizsgáló bizottság jelentése a gyámpénztár 1888. évi számadása megvizsgálásának eredményéről.
5. Számvizsgáló bizottság jelentése a letét-pénztár 1888-ik évi számadása megvizsgálásának eredményéről.
6. Számvizsgáló bizottság jelentése a megyei nemzeti pénztár 1888-ik évi számadása megvizsgálásának eredményéről.
7. Számvizsgáló bizottság jelentése a m. gyógyalap-pénztár 1889-ik évi számadása megvizsgálásának eredményéről.
8. Számvizsgáló bizottság jelentése a megyei inség-alap-pénztár 1888-ik évi számadása megvizsgálásának eredményéről.
9. Számvizsgáló bizottság jelentése a m. katonabeszállásos alap 1888-ik évi számadása megvizsgálásának eredményéről.
10. Számvizsgáló bizottság jelentése a megyei kórház-alap 1888-ik évi számadása megvizsgálásának eredményéről.
11. Számvizsgáló bizottság jelentése a m. magtár-alap 1888. évi számadása megvizsgálásának eredményéről.
12. Számvizsgáló bizottság jelentése a megyeházi tartalékalap 1888. évi számadása megvizsgálásának eredményéről.
13. Számvizsgáló bizottság jelentése a m. országuti pénztár 1888-ik évi számadása megvizsgálásának eredményéről.
14. Számvizsgáló bizottság jelentése a megyei törzsvagyont képező alap 1888-ik évi számadása megvizsgálásának eredményéről.
15. A múlt évben felhasznált irodaszerek, fűtő- és világítási anyagok számadása s ingóságok leltára.
16. Hevessy Bertalan bizottsági tag indítványa a tárgyalás alatt álló véderő törvényjavaslat ellen intézendő felirat tárgyában.
17. Megyei uti-bizottság jelentése a közmunka felosztás és ledolgoztatás érdemében.
18. Belügyminiszteri rendelet a megyei pénzkézelés szabályozása iránt.
19. Belügyminiszteri rendelet Majorovics Jakabné honosságának megállapítása tárgyában.
20. Belügyminiszteri rendelet Rakottyas község rét-tulajdonjogának megállapítása kérdésében.
21. Belügyminiszteri rendelet Siró Zsigmond gyógy-költségeinek megtérítése tárgyában.
22. Belügyminiszteri rendelet a megyei és községi tisztviselőkre kirótt bírságpénzek hova fordítása tárgyában alkotott szabályrendelet módosítása iránt.
23. Földmívelésügyi miniszteri rendelet az állategészségügy rendezése tárgyában.
24. Közmunkaügyi miniszteri rendelet a Sajó hid vámszedése ügyében.
25. Közmunkaügyi miniszteri rendelet a megyei közmunka szabályrendeletre vonatkozólag.
26. Közmunkaügyi miniszteri rendelet a tiszolozzávadkai viczinális ut kiépítése tárgyában.
27. A tüzrendészet szervezésére vonatkozó bizottsági jelentés.
28. Kórházi bizottság jelentése a megyei közkórház 1888. évi számadásának megvizsgálásáról.
29. Hajdu vármegye és Arad sz. kir. város törvényhatóságainak felirata a véderő törvényjavaslat 14. és 25. §-inak megváltoztatása iránt.
30. Fejér- és Hajdu vármegye közönségének felirata a vármegyei javadalmazások felemelése tárgyában.
31. Győr sz. kir. város felirata a győri jogakadémiaának szándékolt beszűntetése ellen.
32. Kolozsvár sz. kir. város átírata a „Mátyás király szobor”-alap javára eszközendő gyűjtés iránt.
33. A kassai keresk. és iparkamara átírata a hazai bortermelés emelése érdekében.
34. Megyei közigazgatási bizottság feléves jelentése a múlt év második feléről.
35. Alispáni jelentés a megyei pénztárak január havi vizsgálatának eredményéről.
36. A rimaszombati földmives iskola megkeresése a vármegye által létesített alapítványi helyek tárgyában.
37. A rimaszombati takarékpénztárnak a megyei nemzeti pénztár javára tett 20 forintos adománya.
38. Főszámvevő jelentése Rimaszombat város 1888. évi gyámpénztári mérlegének felülvizsgálatáról.
39. M. pénztár jelentése a házi pénztár 1888. évi számadása tárgyában.
40. Szolgabírói jelentés a závadkai tűzkárosultak javára kiutalt 250 forintnyi segély szétosztása tárgyában.
41. Szolgabírói jelentés a putnoki izraelita temetkezési egylet alapszabályai tárgyában.
42. Szolgabírói jelentés Halászy Sámuel kórházi ápoló ügyében.
43. Polgármesteri jelentés a jolsvai honvéd-laktanya bérbe adása tárgyában.
44. A Csetnek városi tűzoltó-egylet alapszabályai.
45. Polgármesteri jelentés Lipták Mária kórházi ápoló ügyében.
46. Csetnek város felszólamlása körorvosi körének beosztása tárgyában.
47. Rimaszécs község képviselő-testületének felelőzése az 1886. évi zárszámadása tárgyában.

48. Rimaszombat városában behajthatlan közmunkaváltás összeg törlése iránt tett jelentés.

49. Rimócsa község volt urbéreseinek kérvénye regále-jogának megváltása érdemében.

50. Megyebeli több község költségvetése és zárszámadásainak megvizsgálása.

51. A megyei gyógyalaphól előlegezett, vagyontalanság okából behajthatlan kórházi költségek törlésbe hozatala.

Ezeket kivül még a közgyűlés határnapjüig beérkezendő és közgyűlési elintéztést igénylő ügyek.

Nyilatkozat.

Alóíróftak, mint a kishonti ág. hitv. ev. esperesség Rimabrézón, 1888. év július hó 30-án megtartott közgyűlés jegyzőkönyvének hitelesítése végett összehívott bizottság tagjai a tiszolozai ev. egyház gyűlése vádjával szemben nyilatkoztattuk, hogy a nyomtatott múlt évi jegyzőkönyv összes pontjait, így a kifogásolt s hamisítottak állított 40-ik pontot is, nyomtatott alakjában, a saját hozzájárulásunkkal szerkesztettnek s hitelesnek ismerjük el.

Kelt Rimaszombatban, 1889. márczius 16-án.

Ruthényi Béla, esp. felügyelő.	Czéner Pál, főesperes.
Solecz Miksa, bizottsági tag.	Hamaliár Károly, bizottági tag.
	Zachar Gusztáv, bizottsági tag.

Hírek és vegyesek.

Gömörmege állandó választmánya márczius 12-én a következő határozati javaslatot tárgyalta. — „Gömörmege közönsége — tekintet nélkül a politikai pártállásra — a legéberbb figyelemmel kíséri a jelenleg tárgyalás alatt levő véderőről szóló törvényjavaslatot s míg egyrésztől megnyugvással vette tudomásul azt, hogy annak 14. §-a a képviselő ház által, az alkotmányos jognak megóvásául fogadtattott el, másrésztől a legnagyobb aggodalommal van eltelve az iránt, hogy a 25. szakasz jelenlegi szövegében fog törvényerőre emeltetni. — Miután ezen szakaszt nemcsak a nemzet ifjúságára nézve tartja felette sérelmesnek, hanem az által vesztélyeztetve látja a magyar állami nyelvet, mint a nemzetlet egyik legfőbb követelményét, elhatározza, hogy: — kérvényt intéz az országgyűlés képviselőházához, — vagy ha a fentjelzett szakasz kedvező módosítás nélkül fogadtatnék el, a főrendi házhoz az iránt, hogy a 25. §-aként változtassék meg, miszerint azt egyévi önkéntesi szolgálati év fenntartása mellett a tisztviszán az elméleti tantárgyaknál a magyar államnyelv legyen használati, s ezen jog a törvény szövegében biztosítsák. — Kelt Rimaszombat, 1889. márczius 12-én. — Beadja, Hevessy Bertalan.” — E határozati javaslat a heterjesztőnek indokolása után, egyhangulag elfogadta a tv. azt az e hó 28-ikán tartandó megyei közgyűlésnek elfogadás véget ajánlólag terjesztik elő.

Eljegyzés. Ifj. munkácsi Süteő István, városunk egyik legismertebb fiatal ügyvédje, e napokban váltott jegyet Fischer Margit báró kisasszonnyal Szőlös Köveden. Zemplénmegyében. Tartós boldogság kísérje életüket!

Dr. Szabó Samu megyei főorvos a kaszinónak márczius 15-én rendezett közveasorája alkalmából lelkes főköszöntőben méltányolta városunk nagy nevű szülötének Tompa Mihálynak forradalmi szenvedéseit s egyúttal az emelkedett hangulatban lévő közönséget adakozásra kérte föl a költő számára állítandó szoborra. A gyűjtés eredménye, mint lapunk más helyén kimutatjuk 31 frt 50 kr volt. A lelkes főköszöntő mondójának a nyilvánosság előtt hálás köszönetet mond Dr. Veres Samu T. sz. b. elnök.

Halálozás Csütörtökön este hunyt el özv. Miks Ferenczné szül. Kálmán Mária hosszas betegség után. A meghaltogult a helybeli kálvinista egyháznak és az egyesült protestáns főgymnasiumnak egyenkint 2—200 frtot hagyományozott. Végrendeletében megemlékezett városunknak még több jótékony intézetéről és testületéről. — Temetése tegnap szombaton volt nagy közönség részvétel mellett. — Legyen áldott emléke.

Dr. Hermann Antal tanár, a most alakult néprajzi társaság buzgó titkára, a külföldi szaktudósok számára „Etnologische Mittheilungen aus Ungarn” című szakfolyóiratot szerkeszt, melyet 1500 példányban ad ki. Felelőitjük, hogy a „mérgezésről a népköltészetben” című cikksorozatban egykölteménnyel hosszabban foglalkozik, mely lapunkárcajában jelent meg. A költemény címe: „A kigyófőző nagyanya”, fordította: Veres Samu. (L. a „G. K.” 1888. évi 8-ik számát.)

Rakottay Lajos helybeli, életrevaló könyvkötőnk, kit a mult heten a tűz miatt nagy kár ért, azon kívül, hogy egyes vidéki érdekeltet személyesen is tudósított, egyszerűsággal lapunkban is óhajta megnyugtati a n. é. könyvkötő közönséget, hogy a hozzá tűzvész előtt bekötés végett vitt könyvek nem pusztultak el, hanem azokat munkába vette s nem sokára be is köti. Szolgáljon ez az érdekeltet megnyugtására.

Gyógyszerész képzése Löcherer Gyula, városunk szülötte, a helybeli középiskola volt növendéke a napokban szép sikerrel tette le a gyógyszerésznek való tudományokból a vizsgálatot.

Ritka szerencse érte városunk egy intelligens lakosát, mert a magyar francia biztosító társaságnál az őt illető kötvény kisorsolása folytán megérte azt, hogy biztosított összegét, az ezer forintot még életében kikapta, a mi mai világban, legalább városunk polgárainál a gyér esetek közé tartozik.

Különös neme lehetett az érzésnek az, mely a Rimasonon, másként Szigyartó utcán ért egy szabó legényt, ki még esütörtökön este nyugodtan feküdt le segéd társával együtt s pénteken reggel csak arra ébredett föl, hogy társa nem mozdul, mert az éjjel szépcsendesen elnyugodott az Úrban.

A rimaszombati népgyűlés felirata: Az ország szabad elvű párt márcz. 14-én tartott ülésén Királyi Pál bemutatta a Rimaszombatban mult hó 24-én tartott népgyűlésének a párt elnökséghez intézett levelét mely annak idején egész terjedelmében bemutatunk

olvasó közönségünknek. A párt gyűlésen teljes terjedelmében felolvasott levél az értekezlet által hálás elismeréssel vétetett tudomásul.

Vettük a következő levelet. T. szerkesztő ur! Nem hagyhatom szó nélkül, azon hírlapi cikket olvasva becses lapjában, hogy a Jánosi utcát, ha járda készítenék, nivellálni (tulajdonképen lejtmezézn?) kell, s akkor a gymnasium elvésztené bejártatát sat, s ön azt mondja, hogy ezt szakértő mondta! Ezt szakértő nem mondhatta, mert hiszen igaz, hogy lejtmezézn? kell, de nem kell az egész jánosi-utczát vízszintessé tenni, ezikke pedig ilyesmit akart mondani. — Hiszen a főtér sem vízszintes, a temető-utca még kevésbé, s még is készült járda. — A jánosi-utczában létesítendő járda távolról se utközékné annyira akadályba, s a mi fő, annyira érdeke, mint a főtéri, s ugyan van e oly ember a ki azt merné állítani, hogy a főtér nem nyerta járda által? — A Gymnasium bejártatát épen nem kellenék veszélyeztetni, hogy és miképen? (de szakértő már tudhatja) lejtmezése azon utca résznek nálam meg van, akkor esimáltam, mikor az újonnan épült Dapsi háznak a bejártat magasságát megadtam — Csudálkozom azon, hogy a tanári kar épen a gymnasium érdekében semmit se lendít, miszerint járdát kapjon, hiszen a jánosi-utca csaknem maradhat így, ott van a gymnasium, posta, távirtda, és sok esinos magánlak, s épen t. szerkesztő ur, ki szinte tanár, engedhet oly tendenczius cikknek helyt foglalni becses lapjában?! — A járda alap, kimutatott beszámolómban, meg kell hogy legyen nagy részben, hivatkozom elszámolásomra, s mentül tovább fog húzódni a jánosi utca járda készítésének ideje, annál kevésbé lesz a járda-alap nyoma felfedezhető, az évi számadásokban el fog enyészni, a mint hogy már most is csak papíron van meg, hiszen bár megszüntem közreműködő lenni Rimaszombat esinosodásán, de valami nem engedi bennem szó nélkül türni oly téves felfogást, mint a multkori cikkek, s így kérem reperálja ki, a mit a multkor rontott. — Tisztelettel vagyok: Gerliczén, 1889. márczius 13-án. Fischer Károly, mérnök. — (Azon tendenczius cikk, melyre az igen tisztelt mérnök ur reflexkál, egész világosan azt célozta, hogy az érdekelt körök a jánosi-utca tartálatlan voltát ideje korán vegyék figyelembe. Nem mérnök állítani, hogy túloztunk vagy épen emlékeket lúttunk akkor, midőn a főgymnasium épületének bejártatáról a fenyegető veszélyt konstátáltunk — s bár nem tudjuk régibb vagy újabb tervezetekből vannak-e merítve az erre vonatkozó hírek, tény az, hogy ma még erősebben tartja magát az a hit, hogy a gym. főbejárata főnkre megy. Vajha ne történnék meg! Különbben örülünk azon, hogy városunk egykori derék főmérnöke ügyeinkkel a távolban is foglalkozik.)

A Tompaszoborra eddig begyűlt adományokról a következőkben számolunk be. A mai napig elhelyeztetett egy takarékpénztári könyveeskében . . . 216 frt 60 kr. egy más tak. pénzt. könyveeskében . . . 122 frt 14 kr. Nép- és iparbanki könyveeskében . . . 48 frt 25 kr. Nép- és iparbanki könyveeskében . . . 213 frt 64 kr.

Eddigi gyűjtésünk összege . . . 600 frt 63 kr. Újabb adományok: Kovács Rubini Antonia 1 frt. Nagy-Zatrogli Julia 1 frt. Márczius 15-iki kaszinói közveasorán dr. Szabó Samu főorvos gyűjtése . . . 31 frt 50 kr. Farkas Gyula Putnokról . . . 1 frt — kr.

Főösszeg . . . 635 frt 13 kr. A tanulók által rendezett előadás alkalmából Schönleintner Károly 1 frttal járult a nép-szél gyarapításához. Ez összegnek a Tompa-szoborra eső része a fentebbi összegben már benne foglaltatik.

Arviz. Ugy látszik e czim alatt néhány heten át állandó újdonsági rovatot tarthatunk, mert most már a rohamosan olvadó viz ugyancsak kíván beszélgetni magáról. Városunk a Rima jobb partján eső kertjei, rétei s általában minden alacsony helye már egészen víz alatt áll, s nem is kell nagyon magas ház tetejére másznunk, hogy a szemünk előtt elterülő ártért szemlélhesünk. A ki a jánosi utca valamelyik, nyílt tere nyílló épületéből kitekint, jókora tengerkét láthat maga előtt. De nemcsak a Rima nem képes meltrében megtartani vizét, másfelől is szomorú hírek hallhatók már széles e hazából. Kassán már egy gyár, s egy néhány ház viz alatt áll.

Lelkes sorok: Egy urnő, ki a nyár végén városunkban időzött és vidékünket megszerette, a mükedvelő előadásnak nem régi hozzá küldött szinlapjára viszonzásul a helybeli tanári nyugalomdíjintézet és a Tompa Mihály szobra javára a távolból, a Szamos partja mellett való Szatmárnémeti városából egy frt küldése mellett a lehető legmelegebben üdvözölte egy az egyik, mint a másik nemes ezelt s kivált a Tompa Mihály emlékére fölláttandó szoborra nézve azt nyilvánította ki, hogy ha kissé nagyobb mozgalom indulna meg e téren Gömörvármegye székhelyéről, Rimaszombat városából egész hazaszerte, sokkal több híveket lehetne megnyerni ez igen nemes ügynek, mert nemcsak Szatmárnémetyben, hol Tompa Mihályunk megfordult, hanem általában az egész Tiszántul mindenütt igen népszerű és sokszor emlegetett név a „Gölya.” a „Telen nyáron pusztán az én lakásom” a „Madár fiaihoz” „Egy alföldi új telepen” „Nőmhöz” című költemények írójának a neve, s hogy egyebet ne említsék, nemcsak a protestáns hanem az összes ker. felekezetek lelkeszei és tanárai nagy mértékben lelkesülnek a Tompa költészetéért, mondja ama hölgy említett meleg hangu soraiiban, sőt a mi több, minőt ő a saját nemem levőket ösmeri, a hölgyek tudnak a Tompa Mihály emlékének ügyét igazán lelkesen felkarolni! Ne nehezeltjen tisztelt szerkesztő Ur! hogy e néhány sornak helyet kérek becses lapjában s kérem az egy frtot rendelkezése helyére eljuttatni.

A regale megváltásának határidejét márczius 31-ől április 30-ra halasztotta el a pénzügyminisztérium, sőt ez a jelzett ügyről szóló törvényjavaslatot a képviselő háznak már be is terjesztette. Ajánljuk az illetők figyelmébe

Beküldetett a rimaszombati ág. ev. anyaegyház értesítője az 1889-ik évre. Tartalmát és főbb tételeit lapunk jövő számában fogjuk ismertetni.

A miskolczi keresked. és ipar kamara részletes memorandumot dolgozott ki a felső magyarországi kisvasipar hanyatlása tárgyában s azt az ipar- és kereskedelemügyi minisztériumhoz felterjesztette. Az érdekes

memorandum, mely a fentebbi kérdés megoldására a hanyatlás okait kutatja, végül azt ajánlja a magas miniszteriumnak, hogy a kis vasiparosok helyzetét tanulmányozza, esetleg egy szaktanácsközmény egybehívása által az állapotról kimerítőbb tudomást szerezzen s azon feladatoknak, melyek az érdekeltek öngyelére utalhatók egyszerű konstatálása mellett, megállapítsa azokat a teendőket, melyeket az állam talán nem is nagy áldozat mellett, egy oly fontos iparág jólétének sürgős megmentése érdekében eszközölni kötelezve van.

Hivatalos közlemények.

A rimaszombati kir. törvényszék elnökétől.

Pályázati hirdetmény.

238. sz. — A vezetésem alatti kir. törvényszék elhalálozás folytán megüresedett — 240 frt évi fizetés — 40 frt lakbér — s ruha illetményel javadalmazott segédszolgái állomásra ezennel pályázat nyitattik; felhívtnak emellett fogva mindazok, kik ezen állomást elnyerni óhajtják, hogy életkorukat, a magyar állam területén honpolgári jogosultságukat, testileg alkalmas voltukat, nyelvismertük, az írás és olvasásbani jártasságukat, nemkülönben a es. kir. hadseregben illetőleg m. kir. honvédségnél töltött szolgálati idejüket igazoló okmányokkal felszerelt és kellőleg bélyegzett — az 1873. évi II. t. cz. értelmében elsőbbséggel bíró altsztek pedig bélyegtelen folyamodványukat jelen hirdetménynek a „Budapesti Közlönyben” harmadik közzeletétől számítandó 42. nap alatt hozzáim annál inkább benyújtásuk, mivel a később érkezettek, figyelmen kívül fognak hagyatni.

Rimaszombat, 1889. márczius 1.

Fornét Jenő, kir. tszéki elnök.

Felolós szerkesztő: Dr. VERES SAMU.

Magán-hirdetések.

Szántóföld és rét.

A jánosi határban özv. **Biró Lászlóné** tulajdonát képező **40—45 holdból álló rét és szántóföld**, bérbe avagy örök áron azonnal eladó. — Bővebben értekezhetni **özv. Biró Lászlónénál** Rimaszombatban Losonezy-uteza.

Árverési hirdetmény.

4744. sz. **Répas község** tulajdonát képező s **Szásza község határában fekvő** 15-28 kat. hold területű eserkéreg hántás ezéliából egyszerre letarolandó erdőrészből nyerendő fatermés, s illetve eserkéreg — a nagyrozezi járás főszolgabirói hivatalában **folyó évi márczius hó 26-ik napján délelőtt 10 órakor** írásbeli zárt ajánlati tárgyalással egybekötött nyilvános árverés útján el fog adatni. — Az írásbeli zárt ajánlatok 50 kros bélyeggel és 100 frt bánatpénzzel ellátva az árverés megkezdése előtt alólírott nál leendő. — A részletes szerződési feltételek pedig ugyanott bármikor megtekinthetők.

Kelt Jolsván, 1889. márczius 10-én.

Maléter Ede, főszolgabiró.

Tenyészkos eladás.

Rakottyáson Máriaassy Andor ur juhászatában **hazai fésűs gyapjuju 20 darab két éves, és 20 darab egy éves tenyészkos eladó.** — A kosok „Kutyai pusztán” bármikor megtekinthetők. — Értekezhetni levélben a tulajdonossal utolsó-posta Felső-Bátka.

Hirdetmény.

5355. szám. — A nagyrozezi kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a **m. kir. kincstár** végrehajtónak **Babel János és társa** végrehajtást szenvedő elleni 49 frt 01 kr. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a rimaszombati kir. törvényszék (a nagyrozezi kir. járásbiróság) területén lévő Kövi község határában fekvő a Babel János és ifj. Babel Mihályné szül. Nandrási Babel Judit tulajdonát képező kövi 224 sztykben foglalt ingatlanokra az árverést 449. frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1889. évi Május hó 6 ik napján d. e. 10 órakor Köviben a község házában megtartandó nyilvános, árverésen a megállapított kikiáltási árban alól is eladatulni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át közpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt N.-Röczen, 1888. évi decz. hó 6. napján.

A nagyrozezi kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság.
Molitorisz, kir. járásbiró.

Zongora.

Egy jó karban levő zongora bérbe, esetleg örök áron is eladó. Tudakozódhatni e lap kiadójánál.

Pályázat.

A jolsvai takarékpénztár igazgatósága ezennel egy, az intézetnél rendszeresített **gyakornoki állomásra** — melynek évi fizetése, fizetés-emelésére való kilátással, egyelőre 300 frtban állapított meg, — pályázatot hirdet. — Pályázni óhajtók tartoznak képzettségüket és magaviseletüket igazoló okmányokkal felszerelt sajátkezűleg irt folyamodványukat, az alólirt igazgatósághoz folyó évi május 1-ső napjáig benyújtani.

Jolsván 1889. márczius 12-én.

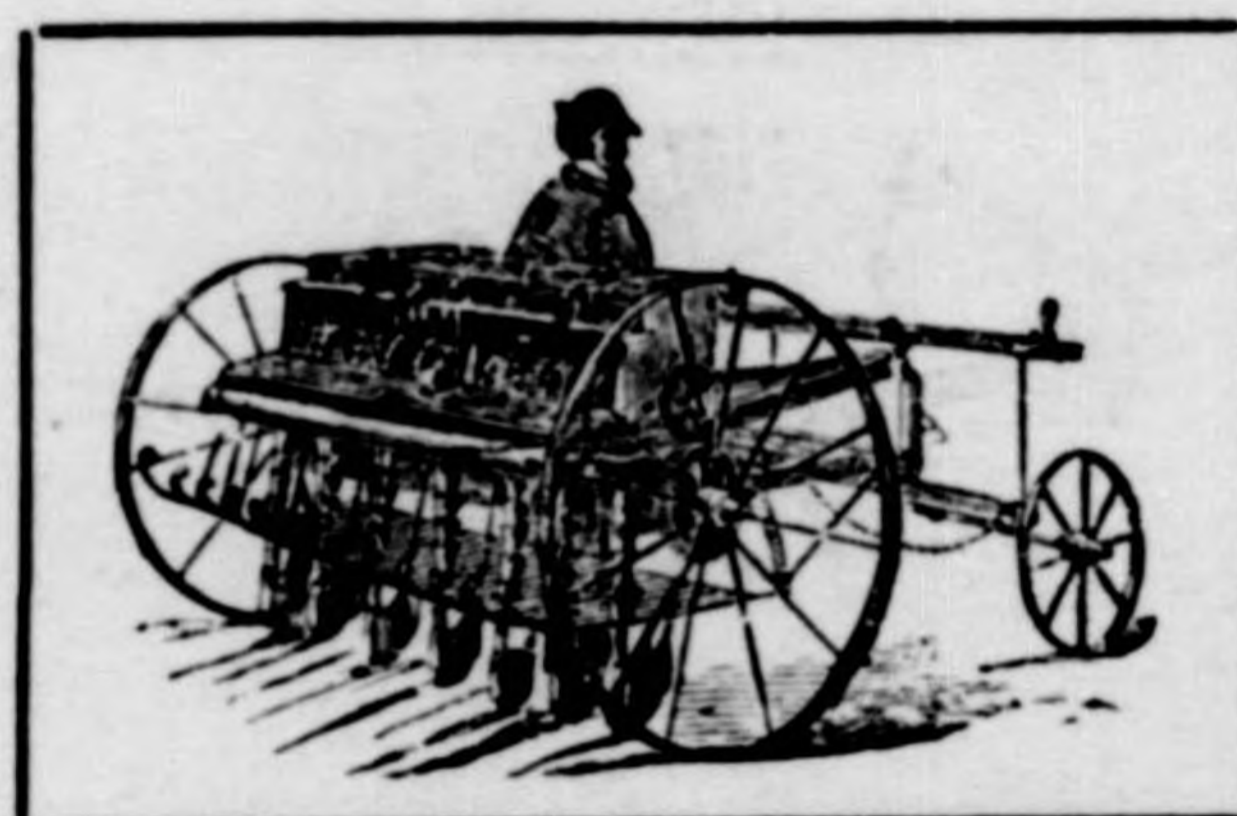
Az igazgatóság.

Eladó széna.

Mihályfalán 100 métermázsa kitünő minőségű széna jutányos áron eladó. Értekezhetni ugyanott: **HOLÉCZY JÁNOS** 1—3 tulajdonossal.

FLEISCHER és TÁRSA

gépgyára és vasötödeje KASSÁN, Eperjesi-ut 6. sz.

Szállitunk továbbá saját gyártmányu s legjobb szerkezetű szeszgyár- és malomberendezéseket, gőzgépeket és gőzkazánokat, házi- és egyéb szivattyukat stb. — Elhasznált gépek, különösen

gőzmozdony és gőzcséplők

4—6 pontos átigazítását és javítását a legjutányosabban eszközöljük.

Gyártmányaink képes jegyzékét kívánatra ingyen és bérmentve küldjük.

Ajánljuk a t. gazdaközönségnek a tavaszi idényre szükséges gépeket, nevezetesen **szilárdan szerkesztett, könnyű Sorvető és szórvető gépeket, Ekéket és boronákat, Hengereket, lókapákat, stb.** Továbbá: **Backer- és magtárrostákat**, mely gyártmányainknak gépgyárunkban állandóan jelentékeny készletet tartunk.

LÖFKOVICS LIPÓT

NŐI- és FÉRFI-DIVATÁRU KERESKEDÉSE

RIMASZOMBATBAN:

a főtéren, az ujonnan épült Samarjai-féle házban.

Nagy választékban: **férfi- és gyermek-kalapok, nyakkendők. P. C. Habig gyártmányu „BIBER”-kalapok; honi gyártmányu harisnyák.**

Dús raktár: **női-, férfi- és gyermek-lábbeliekből.**

Különösen figyelembe ajánlja, jótállás mellett

valódi karlsbadi czipőkből,

ugyszintén:

női és férfi fehéreneműek, prágai és honi-keztyűk, nap- és esernyők, sétabotok, pénz- és szivartárczák, utazó bőröndök, női- és gyermek kézi-kosarak, illatszerek, diszművek és rövidárak,

továbbá

rüssök, szallagok, csipkék, selyem- és vászon-zsebkendők, szabókellékek, paplanok,

női JERSEY-kabátok

jutányos áron kaphatók.

2—*